

นักสำรวจ ห้วยหมากแข้ง

เรื่อง : อรสรวง บุตรนาค
ภาพ : อุษา บรรจงจัด

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น

โดย

ชื่อ นักสำรวจห้วยหมากแข้ง
เรื่อง อรสรวง บุตรนาค
ภาพ อุษา บรรจงจัด
โครงการ สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น
เลขมาตรฐานประจำหนังสือ
978-616-235-325-3

บรรณาธิการอำนวยการ
อธิปัตย์ บำรุง
ทัศนีย์ วงศ์พิเศษกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการอำนวยการ
วราพร ตยานุกรณ์
วิภาศย์ นิยมมาภา
อิสระ โพธิจันทร์
ฉัตรภรณ์ กงสิน
ปาไลดา เรือนวงศ์
ทัศนีย์ ประกอบพร
ปรัชญาพร พัฒนาผล

บรรณาธิการดำเนินงาน
ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ขอขอบคุณ
อิทธิพันธ์ ตรีวัฒน์สุวรรณ
วราพร ศิริประเสริฐ

ออกแบบปกและรูปเล่ม
วัชรีย์ คร้ามอยู่

พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๖๒
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนสิทธิ์ © อรสรวง บุตรนาค
และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

okmd
กระต๊อ ต่อมคิด
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

เจ้าของโครงการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอ.)
สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ
ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๘ Dazzle Zone
ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๓๒

ส่วนสำนักงาน
๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๑๗
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๔ ๕๕๖๓-๕
โทรสาร ๐ ๒๒๖๔ ๕๕๖๖
www.tkpark.or.th
พิมพ์ที่ ห้องหุ่นส่วนจำกัด วิจิตรการพิมพ์

คำนำ

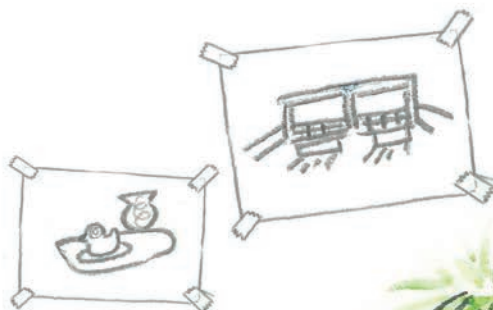
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้มีภารกิจสำคัญต่อสังคมประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เยาวชน และประชาชน ในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เพื่อขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น ให้มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้เห็นว่ามีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่านและใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอเรื่องราวภูมิปัญญาสาระท้องถิ่นใกล้ตัวที่สอดคล้องกับวัย การดำรงชีวิต พร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนตามช่วงวัย ตั้งแต่ ๗-๑๒ ปี

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีชุดนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กับนักวิชาการและนักเขียนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปในจังหวัดอุดรธานี ได้รับความรู้และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นตน รวมทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตามบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ มุ่งหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นสื่อการเรียนรู้อีกชุดหนึ่ง ที่จะส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงเป็นหนังสือที่ผู้อ่าน อ่านอย่างมีความสุข สนุกในการอ่าน และก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองได้อย่างแท้จริง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

นักสำรวจ
ห้วยหมากแข้ง

พีนินมาเก็บข้อมูลทำรายงาน
เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของเมือง
เพื่อส่งอาจารย์ จิงชวนน้องๆ
มาสำรวจห้วยหมากแข้ง

**“พีนิน พีนิน รอด้วย
จะรีบไปไหน”**
ปีมวิ่งวิ่งทำยร้องเรียก

พี่นินพาน้องๆ ลัดเลาะไปตามทางปูนริมห้วย
กระถางปลุกผักของลุงใหญ่คือจุดหมายแรก

“ลุงใหญ่ปลูกผัก
เยอะแยะเลย”

เสียงเล็กๆ
ดังเจ็อยแจ้ว

“ปลูกเอง กินเอง สบายดี
ปลอดภัย ไร้ยาฆ่าแมลง” ปีมมุดเป็นจิ้งหะ

พีนินเดินดูพืชริมห้วย
แล้วจดบันทึกชื่อพืชที่รู้จัก
ส่วนที่ไม่รู้จักก็ถ่ายรูปเก็บไว้

“ไม้หน่อมีสีบัวดอก ไม้หอมรู้จัก”
“พืชนี้ขายพ่อถต้องไม่ใช่ใบบัวบก”

“อ้าว เหมือนกันเลย”

ใบบัวบก

แว่นแก้ว

เด็กๆ เดินต่อไป
บนทางเดินเลียบลำห้วย

“เราไม่ได้ใช้น้ำจากห้วย
แล้วเรามีห้วยเอาไว้ทำไมนี่นิน”

ป๋มสงสัย

“จริงด้วย ถ้าไม่มีห้วย เราก็มีถนนเพิ่ม” ไม้หอมพูดเสียงดัง

“อ้าว ถ้าฝนตกหนักๆ
น้ำจะไหลไปไหนล่ะ
ถ้าไม่มีห้วยมากแข็ง”
ปุยฝ้ายบอกไม้หอม

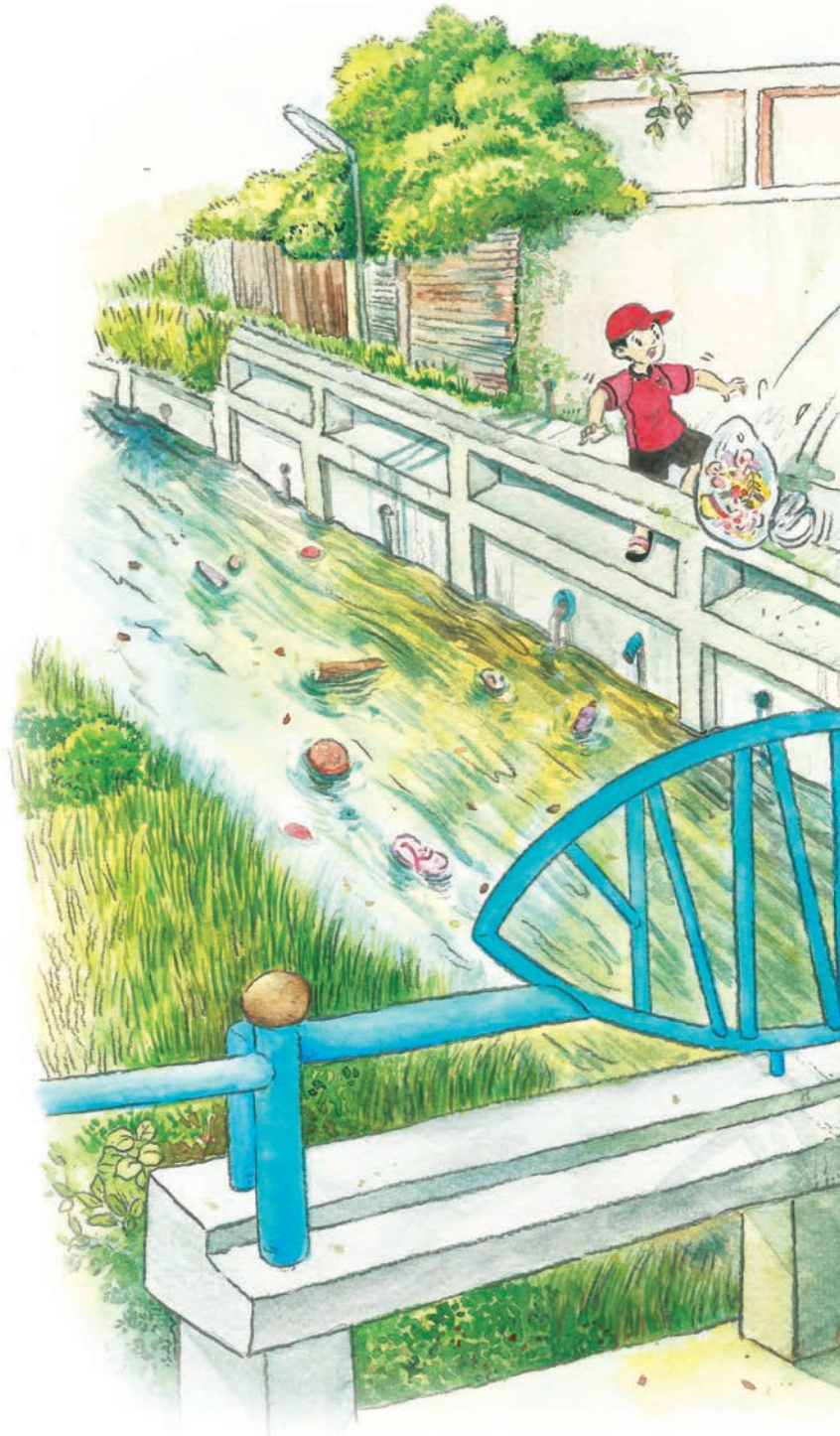
อู๊ๆ ก็มีถุงขยะลอยละลิว
ลงมาจากด้านบน

“โธ้ย ทำไม
โยนทิ้งน้ำกันง่ายๆ
แบบนี้ล่ะ”

ปุ๋ยฝ้ายไวยวาย

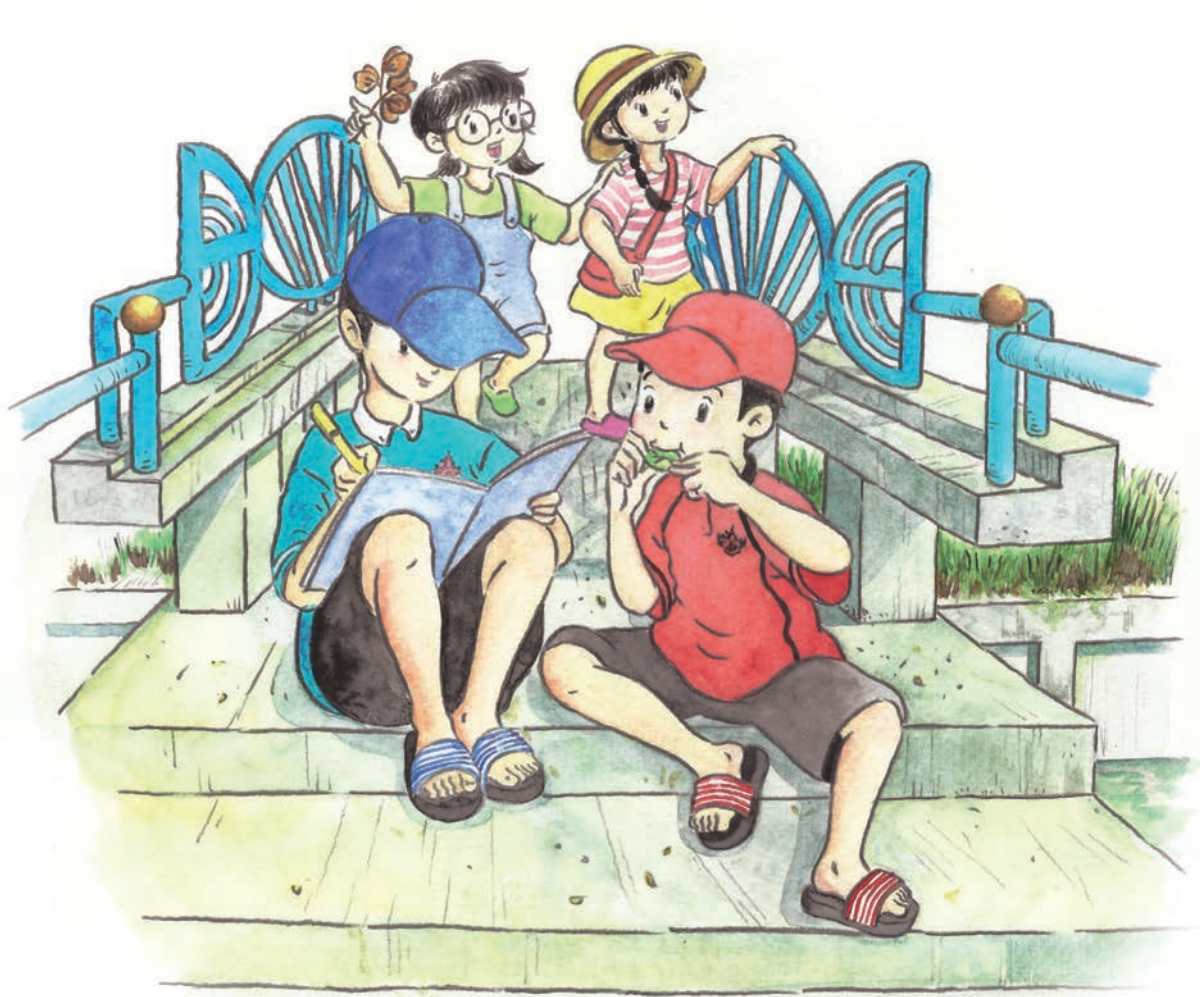
“นั่นสิ ถ้า
ขยะเต็มลำห้วย
น้ำก็ไหลไม่ได้”

ปืมตะโกนสำทับ

พี่นินปังน้องๆ พูดยกกัน
จึงบันทึกภาพความคิด
ของน้องๆ ลงในสมุด

ขณะที่น้องๆ เพลิดเพลินกับพืชที่พบเห็น
พี่นินกลับมานั่งเขียนบันทึกและวาดรูป

น้ำผ่านท่อน้ำทิ้ง
ลงห้วย

ประโยชน์สูงสุดคือ
ระบายน้ำป้องกันน้ำท่วม

ผู้คนยังคงทิ้งขยะ
ลงในลำห้วย

สภาพน้ำ
ใช้อุปโภคบริโภคไม่ได้

พีนินทำบันทึกริม
ห้วยหมากแข้งเสร็จแล้ว
จึงมาดูน้องๆ เล่นกัน
**“ขอพีดูหน่อย
ทำอะไรกันบ้าง”**

แล้วพ่อก็ถ่ายรูปผลงานของน้องๆ

และวาดแผนผังเส้นทางระบายน้ำห้วยหมากแข้ง
ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของลำห้วยหมากแข้งแห่งนี้

หนังสือเรื่องนักสำรวจห้วยหมากแข้ง ออกแบบมาสำหรับนักเรียน
ระดับประถมศึกษาตอนต้นอ่านเอง แต่ก่อนที่นักเรียนจะเริ่มต้นอ่าน
คุณครูจะต้องแนะนำหนังสือก่อน

ขั้นตอนการแนะนำหนังสือ

๑. คุณครูให้นักเรียนดูภาพปกหนังสือ นักเรียนบางคนอาจจะ
อ่านชื่อเรื่อง คุณครูชวนนักเรียนเดาว่า “หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหา
เกี่ยวกับอะไร” เมื่อนักเรียนพยายามเดา คุณครูถามต่อไป “ทำไมจึง
คิดว่าเกี่ยวกับเรื่องนั้น” เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่าง
หลากหลาย คุณครูยังไม่สรุป

๒. คุณครูเปิดไปที่หน้าคำใดคำหนึ่งของหนังสือ แล้วชวนนักเรียน
พูดคุยมือเหมือนเดิม “นักเรียนเห็นภาพแล้วคิดว่า สถานการณ์ตอนนี้
เป็นอย่างไร” “สังเกตหน้าตาของตัวละครว่าพวกเขารู้สึกอย่างไร”
“นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน”

๓. คุณครูอ่านชื่อเรื่องให้ฟัง และแจกจ่ายหนังสือให้นักเรียน
อ่านด้วยกันเป็นกลุ่ม

ประวัติผู้เขียน

อรสรวง บุตรนาค

จบการศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์
สาขาการผลิตหนังสือพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปัจจุบันรับงานเขียนและเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อการตีพิมพ์
ควบคู่ไปกับการทำธุรกิจสีเขียน ผลิตถึงรองรับ
เศษอาหารเพื่อแปรสภาพเป็นปุ๋ยอินทรีย์

ประวัติผู้วาด

อุษา บรรจงจัด

จบการศึกษาระดับปริญญาโท Master of Education
in Creative Arts (Children's Literature and Literacy)
จาก University of Technology Sydney ประเทศออสเตรเลีย

ปัจจุบันรับจ้างอิสระ นักวาดภาพประกอบ และ
นักจัดองค์ประกอบอาหารเพื่อการถ่ายภาพ

